

YEŞİLAY DANIŞMANLIK MERKEZİ SOSYAL HİZMET UZMANLARI BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR ÇALIŞMA GRUBUNUN HAZIRLADIĞI SOSYAL HİZMET VAKA KİTABI YEDAM SANAL KÜTÜPHANE'DE YAYIMLANDI

Bağımlılık alanı, farklı disiplinlerden uzmanların bir araya gelerek çalışmalarını gerektiren disiplinler arası bir alan olarak bilinmektedir. Bağımlılık alanında çalışan mesleklerden biri, sosyal hizmet mesleği ve bu mesleğin uygulayıcısı olarak sosyal hizmet uzmanlarıdır. Sosyal hizmet disiplini; sosyal gelişim ve değişimi destekleyen, insanların güçlenmelerini ve özgürleşmelerini sağlayan, insan hakları, sosyal adalet ve ortak sorumluluklar gibi saygı ilkelerini bünyesinde barındıran, bilgi, beceri ve değer temelleriyle hareket eden bir disiplindir. Sosyal işlevsellik, bireylerin toplumdaki rollerini gerçekleştirebilmesi ve temel ihtiyaçlarını sağlayabilmesi için gerekli aksiyonların yapılmasıdır.

YEDAM Sanal Kütüphane'de yayımlanan Sosyal Hizmet Vaka Kitabı'nın içeriğine bakıldığında; sosyal hizmetin temel amaçlarından, sosyal hizmet uzmanlarının alandaki rollerinden ve görevlerinden bahsedilen giriş kısmı bizleri karşılamaktadır. İkinci bölümde, sosyal hizmet mesleğinin etik ilke ve değerlerinden bahsedilmektedir. Üçüncü bölümde sosyal hizmet uzmanlarının alanda çalışırken başvurduğu önemli sosyal hizmet kuramlarından bahsedilmektedir. Dördüncü bölümde sosyal hizmet mesleğinin bağımlılık alanında çalışmalar gerçekleştirdiği önemli vaka örnekleri yer almaktadır. Rehberin beşinci bölümü sosyal hizmet mesleğinin bağımlılık alanındaki çalışmalarının değerlendirildiği sonuç bölümüdür.

DÜNYA SOSYAL HİZMET GÜNÜ KUTLU OLSUN

Her yıl Mart ayının 3. haftası Dünya Sosyal Hizmet Günü olarak kutlanmaktadır.

Sosyal hizmet, daha insancıl ve adil bir toplum yaratmak için, insanların karmaşık sosyal problemlerini çözme kapasitesini artırmaya adanmış bir meslektir. Yeşilay Danışmanlık Merkezlerinde 127 adet sosyal hizmet uzmanı bağımlılık alanında görev almaktadır.

Toplumun bütün kesimlerinde sosyal, psikolojik ve fiziksel hizmet veren ve mesleğe gönül veren tüm sosyal hizmet uzmanlarının ve sosyal hizmet ailesinin Sosyal Hizmet Günü kutlu olsun.

Mart 2024 VERİLERİ	Tütün	Alkol/Madde	Kumar/İnternet
Danışma Hattı'na gelen çağrı sayısı	364	750	900
İlk defa başvuran danışan sayısı	284	356	503
Takip edilen danışan sayısı	530	1613	1868

Mart ayında **115** YEDAM Danışma Hattı'mıza gelen **13.786** çağrı, uzmanlarımız tarafından yanıtlandı. Danışma Hattı kurulduğu günden bu yana **1.114.106** çağrı sayısına ulaşmıştır. Sabah **08.30** ile gece **00.00** arasında hizmet veren danışma hattımız; bağımlı bireylere, ailelerine ve bağımlılık hakkında bilgi sahibi olmak isteyen herkese destek vermektedir.

81 il ve **KKTC**'de toplam **107** Yeşilay Danışmanlık Merkezimiz ile mücadelemizi sürdürmeye devam ediyoruz.

BAĞIMLILIK TEDAVİSİNDE SOSYAL HİZMET MÜDAHALELERİ: BOŞ ZAMAN DEĞERLENDİRME VE YEŞİLAY DANIŞMANLIK MERKEZİ ATÖLYE ÇALIŞMALARI

Bağımlılık, biyolojik, psikolojik ve sosyal anlamda müdahale gerektiren bir beyin hastalığıdır. Bağımlılık tedavisinin bir parçası olan sosyal müdahale, bağımlı bireyin içinde bulunduğu sosyal çevrenin yeniden yapılandırılmasında ve tedavi sonrasında topluma uyum sağlama süreçlerini kapsar.

Bağımlılık tedavisinin en zorlu yönlerinden biri, bağımlı kişilerin tedavide süreklilik sağlamada ciddi sorunlar yaşamasıdır. Tedaviye düzenli katılım, görüşmelerdeki hedefleri sosyal yaşamda uygulama gibi adımlar kişinin maddeden uzak bir yaşam kurmasını kolaylaştırır. Aksi halde tedaviden kopma, tekrar kullanıma dönme durumlarının yaşanması oldukça olasıdır. Tedavinin temel dinamiği kişinin maddeyi bıraktıktan sonra temiz kalma sürecini uzatmayı ve yeni yaşam biçimine uyumunu desteklemeyi kapsar.

Sosyal risk alanlarından biri olan boş zaman değerlendirme, rehabilitasyon sürecinde tekrar madde kullanımını önlemeye yardımcı bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır. Bireyin yeteneği ve isteği doğrultusunda gün içindeki boş vakitlerinin ilgi alanlarına yönelik aktivitelerle planlanması, bireyi içinde bulunduğu riskli çevreden uzaklaştırmaya, yeni beceriler kazanarak bağımlılık ile azalan ya da kaybolan yaşam becerilerini tekrar kazanmaya ve bu hastalık sebebiyle pek çok zarara uğramış olan kişi üzerindeki olumsuzlukları gidermeye destek sağlayacaktır.

Bağımlılığından kurtulmak isteyen kişinin iyileşmeyi sürdürülebilmesi için bireyin yaşam biçimini değiştirmesi ve yeni beceriler kazanması da oldukça önemlidir. Bu bağlamda ele alınabilecek bir kavram olan boş zamanı değerlendirme aktiviteleri karşımıza çıkmaktadır. Günlük rutinlerine yürüyüş planlamaları eklemek, düzenli spora gitmek, el sanatları kursuna gitmek, bir müzik aleti çalmak, puzzle yapmak gibi farklı sosyal ve

kültürel etkinlikler boş zaman değerlendirme aktiviteleri arasında yer almaktadır. Boş zamanların sağlıklı yöntemlerle değerlendirilmesi alkol, madde, kumar, internet ve diğer bağımlılıkların önlenmesinde oldukça önemlidir. Boş zaman, iş ve gerekli kişisel faaliyetler dışında geçirilen zaman dilimi olarak adlandırılır.

Bağımlılık tedavisinde boş zamanı değerlendirme aktivitelerinin önemi bilimsel çalışmalarla da desteklenmiştir. Bu çalışmalar ışığında boşluğu her zaman bağımlılığın dolduracağını da söylemek mümkündür. Boş zamanların bağımlılıktan uzak aktivitelerle doldurulmaması durumunda riskli kullanımı olan çevreye dönüş, bağımlılık yapıcı maddeyi kullanma isteği, depresif ruh hali gibi belirtilerin yaşanma oranının yüksek olduğunu gösteren araştırmalar bulunmaktadır.

Bağımlılık hastalığının geliştiği dönemlerde kişilerin zamanlarının birçoğunu madde kullanarak ya da maddeyi aramakla geçirdikleri söylenebilir. Boş zamanı değerlendirme aktivitelerinin sadece tedavi aşamasında değil, tedavi sonrasında da sosyal yaşama katılma sürecinde hem yeni bir çevreye dahil olma hem de bağımlılık davranışından uzak durmak için motivasyonunu artıran, madde dışında keyif almalarını sağlayan oldukça önemli bir unsur olduğu düşünülmektedir. Bu noktada sosyal hizmet uzmanları tarafından bireyin güçlü yanları keşfedilerek yeni aktivitelere adım atması desteklenmektedir.

Bilimsel çalışmalarda bireylerin boş zamanlarının çeşitli aktivitelerle doldurmasının kullanım gerçekleştirmeden geçirdiği günlerin sayısını arttırmada, sosyal ilişkilerinde iyileşme yaşamada ve beceri gelişimini sağlamada önemli bir rol oynamaktadır. Tedavi süreci sosyal hizmet görüşmeleri ile desteklenen kişilerin hayatına madde dışında zevk alabileceği sağlıklı ortamlar, kişiler ve beceriler kattığı söylenebilir.

KAYNAKÇA

Alver, İ, A, (2021), Elektronik Sigara (e-sigara) Likit ve Aerosollerinin Halk Sağlığı Üzerine Etkileri. *Tepecik Eğit. ve Araşt. Hast. Dergisi* 2021;31(1):9-15 doi:10.5222/ter-h.2021.37268

Börekçi, Ş, Bilir, N, Karlıkaya, C, TUSİAD Tütün Çalışma Grubu, (2015), Yeni Bir Mücadele Alanı: Elektronik Sigara. *Eurasian J Pulmonol* 2015.

Dayı, A, Kahraman, S, Korkut, S, Ç, (2019), Elektronik Sigara Kullanıcılarının Elektronik Sigaraya Yönelik Tutumları ve Günlük Kullanım Alışkanlıkları. *Bağımlılık Dergisi - Journal of Dependence* | 2019; 20(1):32-39, İstanbul.

Göney, G (2018), Elektronik Sigara (E-sigara) Kullanımına Bağlı Zehirlenmeler. *Bağımlılık Dergisi - Journal of Dependence* | 2018; 19(2):40-44, Isparta.

Havaçeliği Atlam, D, Şaşman Kaylı, D, Yararbaş, G, (2020), Elektronik Sigara Kullanımına Yönelik Tutum ve Kullanım Özellikleri: İzmir Örnelemi. *Bağımlılık Dergisi - Journal of Dependence* | 2020; 21(4):297-307, İzmir.

